

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetéseket felvételnek Bécsben Oppelitz Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsgasse Nr. 60.)
Nyitási órák: sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

július—decemberi folyamára.

Egy évre	12 forint o. ért.
Félévre	6 „ „ „
Évnegyedre	3 „ „ „
Egy hóra	1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Pest, június 25. 1868.

(D.) Pesten, mely 5—600 lábnyival fekszik alantabb erdélyi részeken legalsóbb völgyeinél, sokkal forróbbak a nyári napok, mint minálunk, s a rekkenő melegségben oly nagy népeességű testület, mint a képviselőház, egy aránylag szűk terembe szorítva, valóban lényeges áldozatot hoz a honfi kötelemeknek, midőn egész mostanig oly népes számmal együtt maradt; annál inkább pedig, mert ez a zsiros kanahán igen jól táplálván lakóit, képviselőink között igen sok a jól kihízott honatya.

Oda jutottunk már, hogy ülésezéseinket szünetekkel szakítottatja meg az elnökség, hogy e politikai gőzfürdő-terem ájulásba ne ejtse benépesítőit.

Ennélfogva alig lehet csodálkozni, ha a képviselőházat huzamosabban együtt-tartani már alig lehet, habár közösen érzik azt, hogy éppen most vannak a legfontosabb tárgyak szönyegen, s üdvös volna a közhangulatra nézve is, hogy ha eddig kénytelenek voltunk mind csak oly törvényeket hozni, melyek a haza áldozatainak mértékét határozzák meg, kellemes volna oly dolgokat is mielőbb elintézni, a melyek belső fejlődésünknek adnak élénkebb lendületet.

A miniszterium pályájának, rövid korszakához képest eleget működött, s tagadhatlanul már is nagy horderejű törvényjavaslatok fekszenek a ház asztalán; de az idő rohan, a melegség folytonosan nő, s mind a mellett, hogy oly rövid az idő, s oly forró minden honfi keblében a vágy, hogy e rövid idő alatt minél több jót lehetne eszközölni a hazára nézve, a szélsőbál hős férfiai hosszas meddő vitákat folytatnak csekély fontosságú kérdések felett, s midőn hosszadalmas oratóiókban kezdenek fogatkozni, s látják, hogy a gyülekezés órái még nem jártak le, fogják magukat, s hogy a ház semmi sürgető tárgyat ne végezhesen, potya kérdéseket személyes szavazat alá vonatnak, a mi által elosennek megint egy drága órát a sürgetőbb kérdésektől s a hon ügyétől.

Százsor láthaták már a tulzások ezen fátális érintkezéseket, s valóban, ha Schmerling zsoldos harca támadna föl ellenünk, abban mesterkedni, hogy meddővé tegye tanácskozásainkat, képtelenné a nemzetet az önkormányzatra, a nép törvényes értelmének s törvénytisztelésének megtartása s a nemzeti kormány gyanúsítása és népszerűtlentése által, aligha kellene más utakat választania, mint a melyet a mi szélső baloldalisaink választanak, kik között már inspecie Madarász úr annyira ment, hogy faluról-falura kóboroltat Asztalos-féle barátjai által, s a legalsóbb tömegekkel írat alá kérvényeket az ország által hozott s koronás király által szentesített törvények ellenében, szerencsére, hogy az ily agitátorok horderejét éppen az illető községek s városok intelligenciája aláarczozza le.

Azonban tény, hogy ezen akadékoskodás folytonosan foly, s nem tehetnének ezen eszélytelen politikusok hasznosabb szolgálatot akár Schmerlingnek, akár a reakciónak, akár a szlávoknak, ha szintén zsoldjukban is állanának.

A mozgalmak annál vészthetőbbeknek tűnhetnének föl, mert egy nagy hisztóriai név köpenyével is takaróztatnak; habár más részükről el kell ismerni, hogy a közvéleményben kevés sikert arattak, s úgy látszik, hogy

a magyar nép fejelegyja már megkeményedett annyira, hogy méltóvá tegye magát az önkormányzatra és szabad hazára.

Kellett volna ennek a jó és ép gondolkodású népek minél több jót vinni haza. Hisz viszen is, tagadhatatlanul, az országgyűlés, viszi a parlamentáris és felelős miniszteri rendszer megszilárdulását; viszi az országos és megyei önkormányzat fölelevenedését, a szó és lelkiismeret szabadságának előnyeit; viszi az 1863-diki veszélyes experimentálók megsemmisítését; viszen a királyság összes népeinek az önszükségletre szánt dohánytermelést, a nagy összeggel olcsóbb sőt, s a népes székely vidékeknek a kis üstökbeni pálinkafőzését.

Nagyban és kicsinyben fontos dolgok mindezek, de mennyi nagy és fontos teendő van, s mennyi azok között már törvényjavaslatképp letéve a ház asztalára!

A honvéderendszer, a pörrendtartás, az új büntetőtörvény, a successio törvénye, a népiskolák ügye, a jobbágy és zselléri viszonyok végelintézése, a nemzetiségi törvény, az új municipalis szerkezet, s száz meg száz fontos ügy.

Minden óra oly drága, s igen sokan ezt időtlen pártoskodásokra használják. — Hisz menne ez más időben, mikor az országnak egyéb dolga nincs, csak hogy lakói egymással osztaoznának, vagy a tömeg tapasztalt hajhászgasság, hanem most minden gondolkodó ember mélyen fáj a minden elfecsérelt órát, midőn a nemzetnek most ki tudja meddig? — kezében van a hatalom, és tehet, tehet hazájáért többet és bizonyosabban, mint tehetett valaha negyedszáz esztendő óta. Vasútaink berendezése, industrialis ügyeink meglendítése, szóval minden alkotás az anyagi és szellemi téren, ha letehetünk most le van téve a jövőnek s gyümölcsét terménreánk nézve azon esetre is ha belső háborúak, vagy külső reactio miatt a hatalom megint kisiklanék kezünk közül.

Vétekezik tehát a haza ellen, ki apró-cseprő kérdéseket gördít fel, s időtlen követelésekkel gátolja a nemzetet az alkotásban most, midőn sikerült a kormányhatalmat kezünkbe ragadni, s midőn a nemzet kormánya birja az uralkodó Felség bizalmát, s oly sikerrel működik a legfelsőbb régióban, hogy még egy mérsékelt kívánság sem lett onnan visszautasítást, s csak a vak nem látja át, hogy szabadságának ege, reményeink hajnalra naponta inkább derül.

A siker e napjaiban szinte aggodalmasan közölhetjük azon birt, hogy a képviselőház a jövő júliushó 10—15-ike tájatt talán 2—3 havi szünetelésre szét fog oszlani.

Minden pártutaszkodás miatt, húzás-halasztás mellett sokat lehetne végezni e 2—3 hó alatt is; s fáj arra gondolnunk, hogy az alkotásra nézve kedvező korszaknak csak egy napja is munka nélkül fog eltelni.

A mostan választott képviselők mandatumait decz. 10-dikén leteendik, tehát az idén csak 3 hó legfeljebb, lesz még a törvényhozásra szánva. — Ismerve a mi hosszadalmas és nehézkes választási rendszerünket, alig remélhetni, hogy az újabb országgyűlési cyculus a jövő évi májushó előtt kezdetét vehesse — s ezen mindnyájan töprenkedhetünk, kik belátjuk, mily drága, mily becses az idő most, midőn végre valahára a törvény nemcsak írott malaszt, melyet a kancellár urak fitymáltak, hanem oly biztos keret, melyen belül a nemzet józan esze és belátása szerint cselekedhetik is.

La Hongrie ses institutions et son avenir, par M. Emile de Laveleye.

(Folytatás.)

Alább így szól a szerző: „Még lehet, hogy tévedtek a magyarok, midőn Schmerling úr liberális alkotmányos kormányformáját el nem fogadták. Sőt bihetőség még jobban cselekedtek volna, ha a foederalismushoz csatlakoznak, melyet nekik Belcredi úr ajánlott.” Hogy mennyire volt liberalis Schm. úr alkotmányos tervezete, azt úgy hisszük fölételeges itt tárgyalni, tudja azt mindenki, ki akkori időben lapot olvasott; tárgyalta azt akár hányszor nemcsak politikai, sőt élelapok is. De hogy egy francia publicista, ki úgy látszik buzamob ideig tanulmányozta — sejtjük, hogy német kútfók után, miután alig hisszük, hogy nyelvünk

érti — történelmünket, intézményeinket, politikai harcainkat: magyar szempontból tekintve a dolgot — s csak is ily szempontból lehet azt helyesen megítélni — miként találhatta a februári alkotmányt liberalisnak, azt csakugyan meg nem foghatjuk. Hanem képes-e a mi szempontunkra áthelyezkedni egy francia, hiszen képzeletében a szabadság legnagyobb foka alig éri el annak felét, mit mi jogos követelményeinknek hiszünk. Vigasztaljon minket az a „meglehet” szócska; hogy pedig miért nem csatlakoztunk Belcredi úr elszávosító politikájához, azt ki a magyar szent korona alatti országoknak integritását, nemzetünk függetlenségét s praedominanciát óhajti — tudhatja a nélkül is; s ki pedig nekünk csak másodrangu szerepet szán, nekünk, kik a Duna völgyében le a Fekete tengerig mind historiai mult, mind elismert jó katonai hírnév, mind vagyon, mind végre miveltség tekintetében első vagyunk, — másod- vagy harmadrangu szerepet a keleti kérdés megoldásában, az számitson nélkülünk, de soha sem velünk. Ugy látszik, hogy szerző is végtére belenyugodott a dualismushoz, mert előre becsátván említett „meglehet”, „bihetőség” és „volna”-val (kissé hasonlóan a német „es dürfte gewesen sein” hoz) spékelt két tételét, a következőket mondja s itt már bátorozottan beszél: „Bár mint tekintük is a dolgok állását, bizonyosnak látszik, s mi meg fogjuk kísérelni az állításunk bebizonyítását, miszerint Magyarország a legsürgősebben érdekeiben áll az, hogy Ausztria többi tartományaival a jelenleg fennállónál bensőbb kapcsolatba lépjen.” Itt állunk meg egy kevéssé, s kérdezzük: vajlon nem-e ez a fő tétel, mely körül a dolgozat többi részletei sorakoznak, s a cél, mely a cikk irásakor szem előtt tartott valjon miúgy-e e ritkított betűkkel szedett szavakban némileg formulázva. Hogy e fő tétel alább miként bizonyítja be cikkező, azt majd meglátandjuk, most csak az a kérdés, hogy a szerző a jövőre nézve, mi okból tűzte ki a hírneves francia publicista a világ legelterjedtebb s a mivelt körök által leginkább olvasott folyóiratában, éppen az említett tétel bebizonyítását vezérezkíszerő dolgozata feladatául. Tegyük fel e kérdést s feleljünk reá azzal, hogy: Caveant consules...

Bizonyára igaza van Laveleye úrnak, midőn alább ugyancsak a bevezetősszerű resumban, a következőket mondja: „S mégis nem kevésbé igaz marad az is, hogy a magyarok törhetlen ellenállásának köszönhetően az osztrák birodalom többi népfajai, a szlávok úgy miként a németek, a szabad-ságnak azon fokát, melyet ma élveznek. Ha a magyarok oly sziládsággal, melyet kiírástani sem mi sem birt, vissza nem követelik vala alkotmányukat s az 1848-iki törvényeket, ha nem találkozt volna egy férfi, kiből a polgártársasáéhoz hasonlóan lángoló bonzseretettel a törvényhozó s államférfi legmagasabb tulajdonai egyesültek, s ki ennél fogva képessé vált egy sértett és harcias nemzet követeléseinek egy tökéletesen jogos és törvényes kereset meg nem támadható jellegét adni: Csehország, Horvátország és Galícia és valamennyi cislaján tartomány, még folyvást despoticus uralom alatt nyögőnek, mely uralom számtalan mentegetődző okot talál az alig meglábolható zavarokban, melyekbe a birodalom belebonyolodott. Ime elmondtam azt, miről nem lenne szabad megfeledkeznünk azoknak, kik a magyarokat gyűlölettel s átkozódásokkal töltözték.” Jegyzetben utána teszi cikkező: „Nehezen lehet elképzelni, hogy a szlávok s a foederalisok nagyobb részénél mily fokra felesigázva található fel az említett érzemény. Ki ezt ismeri óhajti, olvassa el a Zág-rában és Prágában megjelenő lapokat; vagy még jobban teszi, ha akár a panszláv, akár a feodali, akár az ultramontán eszmék és célzatok egyik másik pártbarozásával társalgásba elegyül. Egy napon szerencsém volt közülnök egy hírneves írót, finom felfogású s egyáltalán nem indulatos férfival, kit már kora s a tanszéki megazokások az önmérsékletre utaltak, politikai vitába ereszkedni; a társalgás a magyarok vitézségére tért át s én álltam, hogy legalább ezt az egy jó tulajdonát a nemzetnek nem tagadhatni el; vitás ellenfelem szeméi e mondasomra villámokat kezdtek szórni, ajkai a dübölő reszketeg mozgásokba jöttek, felháborodva kelt fel székeről s a szabadság hevesen fel s alá járkálva így kiáltott fel: „Mit, vitézek? ! a magyarok csak akkor tudnak vitézek lenni, midőn Ausztriát kellett megtámadniok, s ezt is csak úgy s akkor merték tenni, ha a törököket a hátuk mögött érezték. Különbben hisz e nép is amolyan török fajzat, a mongolok legrosszabb fajtajából, s mi addig nem fogunk békén alhatni, míg vissza nem

küldetnek oda, a honnan jöttek: Ázsiába, sógoraikkal a törökökkel együtt.” Még sokáig folytatta philippikáját, idézett a történelemből is nézetei okadatolását, persze hogy több szenvedélyvel, mint biggadt tárgyismerettel, s általa előadva a tények oly színezetet öltöttek, mely a magyarok ügyét a legsötétebb világításban tűntet fel. Mi sem vakítja el annyira az értelmet — így végzi jegyzetét cikkező — mint a fajbéli ellenségeskedések, mert a vérvégyletekből erednek s az állati ösztön egy nemét képezik. Mi sietünk két kézzel aláírni e mondatát s ajánljuk azt a külföldi ellenünk agyarkodó nemzetiségi soi disant pártvezérek becses figyelmébe.

Szép, helyes és találó az, mit cikkező alább mond: „Egy szobor leund felállítva, úgy mondják Deák úr szobra, a koronázási téren, Pesten, mint egy hasonmásul annak, mely a Széchenyi tisztelőre fog emeltetni. A birodalom minden népeinek hozzá kellene csatlakozniok e szobor emeléséhez fillérekkel, mert hogy Ausztriában a régi kormányrendszer megbukott, azt egyedül Deák úrnak és pártjának lehet köszönni, s ha a zsarnokság valaha újból feltámadna halottaiból, az csak azon a napon történhetnék meg, a mely napon Magyarország a fegyverek hatalmával fogva elbuknék; mert Magyarország volt az, mely a „kiegyezkedés” egyik fő feltételül kötötte ki, hogy a cislaján tartományok ajándékozassanak meg egy alkotmányos kormányformával, mert csak ez esetben egyestilhet velük.” Helyes irányzatot követ továbbá cikkező, midőn a feleletet azon kérdésre, hogy miért nem szeretjük mi lajtbántúli német szomszédainkat; egy részükről nemzetünk régmúlt s legközelebbi történelmében keresi; de téved akkor, midőn ezen még most sem egykönnyen kiirtható ellenszenvünk s bizalmatlanságunk okát egyszersmind jellemünkben is keresvén, ezt fő okául hozza fel annak, hogy miért nem egyesültünk mi szorosabban lajtbántúli szomszédainkkal; masuoi teksszik ennek az oka. Ez ellenszenv, habár nem okos dolog s nem is helyes részünkről, kivált a jelen körülmények között, de legalább menthető s nagyon is igazolva van. — S most az előző végén, felbaszálva az alkalmat szerző, hasonlóan Tacitushoz, midőn a régi germánokról irt munkájában azokat honfársainak a baza- és szabadságszeretet mintaképeitűl állítja fel, felhelyez minket a baza és függetlenségszeretet piedestáljára, hogy onnan mutasson be a dcső francia nemzetnek. Érdemes e helye a szöszertini közlésre, mert még reánk újkor magyar ivadékokra is elfér egy kis buzdítás. „Különbben úgy tartom — így szól végezetűl a sz. — hogy nincs történelem, mely a hősi magatartás oly ritka példáját mutathatná fel mint Magyarország történelme, egy hősi magatartását, melyre a magyarok hazájuk s függetlenségük bálványozása által lettek felbuzdítva. Megérdemlené e nép története, hogy mindenütt tanítsák a végből, hogy belőle s általa a fiatalág megtanulja mily szakadatlan kitűzésbe, mennyi véres áldozatokba kerül a szabadság megszerzése, s hogy mily nagy dolgok véghezvitelére van képesítve egy nemzet, mely annak élvezetére teremtetett. Míg a többi országok, még magát Angliát sem véve ki, legalább egy ideig a zsarnokság jármá alatt nyögtek, a magyarok soha sem hajtottak fejet e'ötte. Minden időben eléggé felemelkedett lélekkel bírtak arra nézve, hogy a szabadságot inkább szorossék, mint a nyugalmat, a jóléit vagy akár magát az életet is, s eléggé erős karral arra nézve, hogy azok támadásait visszaverjék, kik a szabadságot tőlük elrabolni akarták. Az napágtól fogva, hogy Szt. István koronáját az első llabsburg fejére tévük, ezek t. i. a llabsburgok mindent elkövettek annak kivitelére, hogy őket korlálan hatalmaskodásuk alá hajtsák. E harcban — mely több mint három századig eltartott — a magyarok akárbánszor vereséget szenvedtek, szétszóróttak, de soha meg nem törtettek. Egyszer fegyver hatalmával, mászor törvényes ellenállással hosszabb-rövidebb ideig tartó küzdés után, de mindig eljutottak azon céljukhoz, hogy az uralkodóval elismertessék és tiszteltben tartassák örökölt jogait. A többi államok legnagyobb részében a népek nem bírtak elég erélylyel arra, hogy szabadságukat királyaik túlkapásaitól megóvni tudják; pedig e királyok az illető nemzetnek, melynek fejei voltak csak egy részére t. i. a hadsereg s a fő- s altsíztviselőkre támaszkodhattak; ellenben a magyarok megvédtek szabadságukat egy a császári méltóság fénykörtől körített s tiz királyság fegyveres creje fölött rendelkező dynastia ellenében. Oly időben, midőn bizonyos nemzetek kézsékek látszanak magukat a korlátlan hatalomok alája vetni, a mint megajlik az ember valamely természeti törvény kikérülhet-

len kényszerre előtt, ily időben nem árt visszaidézni a népek emlékébe azok legrosszabbika a szolgaság. *) E tekintetben nem ismerek semmit mi Magyarország annaleit fölérné, kivéve Németalföld történetét azon időből, midőn a római inkvizíció s a spanyol kényuralom alól magát kiktűzte. Megengedem, hogy a hollandiak ellenállása talán hőesebb volt eseményeiben, tisztább s mocsoktalanabb indokaiban s tiszteljesebb eredményeiben; a magyarok ellenállása több ideig tartott s alhatatosságon sem engedett a németalföldieknek. Szándékoztak felkölteni az emberekben a szabadság szeretetét, beszélgetek hát akkor folyton nekik oly népekről, melyek a szabadságot meg bírták szerezni vagy meg tudták azt oltalmazni, s szüntettek meg előttük dicsőíteni a hírhedt hadvezéreket, a nagy hőditokat s a napként mindent elhomályosító királyokat, Césárt, Napoleont és XIV-ik Lajost.

(Folytatjuk.)

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése június 27-én

Elnök: A migos főrendek jegyzője izenetet hozott.

B. Nyáry Gyula, a főrendház jegyzője: A sőjövédre vonatkozó törvényjavaslatot, az Angol- és Bajorországgal kötött vámserződést s az indennitási határozatot a főrendház érdemileg tárgyalván, a képviselőház határozataihoz ez alkalommal készséggel hozzájárult, miről az illető jegyzőkönyvi kivonattal tiszteltet kézbesíti. (Éljenzés.)

Csengery Imre jegyző: olvassa a főrendház jegyzőkönyvi kivonátát.

Elnök: Tudomásul vétetik:

A bor- és húsfigyasztási adó iránti törvényjavaslat felolvasatván, véglegesen megszavaztatik. Mihályi Péter jegyző úr fogja a főrendekhez átvinni.

Andrássy Gyula gróf miniszterelnök: T. ház! Van szerencsém a védrendszer megállapítására vonatkozó törvényjavaslatokat, név szerint a törvényjavaslatot a védrendszerrel, a törv. javaslatot a honvédség alakításáról és a törv. javaslatot a népfelkelésről a t. ház asztalára letenni. Együttal addig is, míg a törvényhozás részéről ezen átala- kításra vonatkozó minden intézkedések megtörtén- hetnek, mindenk előtt pedig, míg ezen törvények a ház által törvényes úton elfogadtatnak, a magyar ezredek ideiglenes kiegészítésére vonatkozó javas- latot a ház asztalára vagyok bátor letenni.

Mint hogy a kormányra nézve igen nehéz vol- na a törvényjavaslatot, az országgyűlési képviselő- e tekintetbeni nézetét; más részről pedig ezen kér- dések mindenesetre némi szakértelmet tesznek fel azok részéről, a kik hivatva lesznek e tárgyban véleményt adni: bátor volnék a t. házat felkérni, hogy midőn ezen törv. javaslatok kinyomtatását és mentől előbbi tárgyalását elrendelni méltóztatnak, méltóztassanak aziránt is intézkedni, hogy egy, ta- lán 15 tagból álló bizottság nevezessék ki, mely bizottság véleményének alapján fogának aztán ezen törv. javaslatot az osztályokhoz áttétetni. (He- lyeslés.)

Ez alkalommal egyszersmind van szerencsém átadni az ő Felsője által szentesített törv. cikket a görög keleti vallásnak ügyében, a végett, hogy kibírdetését elrendelni méltóztassanak.

Következik a bélyeg és illetékek, valamint a díjak iránt beadott s általánosságban elfogadott törvényjavaslat részletes tárgyalása.

J. győz olvassa az 1. §-t.

A többség az 1. §-t a központi bizottság szerkezeté szerint elfogadja.

A 2. §-t a t. ház:

Halász Boldizsár a következő módosítványt ajánlja:

„Tekintve, hogy e szakasz három utolsó so- rában a fokozatos (progressiv) adó, annak termé- szetével ellenkezőleg a kisebb vagyoni állásu pol- gároknak vetetik, eme szavak helyett: „ezen cse- kélyebb illeték jár a többi példánytól is,“ ezeket ajánlom: „a csekélyebb illetéknek csak fele jár a többi példánytól.“

Ez három módosítvány adatott be. Elfogad- tatik a Horvát Lajosé, miután az eredeti szerkezet elvettett, még egyszer felolvasatuk s a többség elfogadja a 3. §-t.

A 4. §-t a t. ház:

Somossy Ignác indítványozza, „kik gaz- daságon kívül más üzlettel nem foglalkoznak,“ té- tessék. (Helyeslés.)

Elnök fölteszi a kérdést, s Somossy módo- sítványát a többség elfogadja.

Ezután a 18. §-t pontig minden vita nélkül ment át az eredeti szerkezet.

A 18. §-t pontual:

Kerkapolyi a központi-bizottság részéről kijelenti, miszerint a bizottság a váloperekon kívül a becselenítési és erőszakoskodási perekre is ki- terjesztetni kívánja a törvény ezen intézkedését.

*) Ez a Por-szország korlátlán hatalma előtt meghá- ló különböző német népfajloknak szól; soha sem hitük volna, hogy miukat még a „cultúr“ és „civilisation“ ban annyira előrehaladt német sógoroknak példát gyanánt állítsanak fel. Hja hiába, még sokos kell hozzá szoknunk.

Halász Boldizsár az egész §. kitöröltetését indítványozza.

Tisza Kálmán: T. képv. ház! Én a válo- perekre nézve és illetőleg a váloperek bélyegmen- tessége, vagy nem-bélyegmentessége iránt kívánok szólni, megjegyezvén egyébiránt, hogy én az ere- deti szerkezetet pártolom és a központi bizottság módosítását, mely áttér más tárgyra, részemről el nem fogadom, mert az abban megemlített ügyekre a bélyeg kiterjesztési nem akarom.

Mi a váloperekkel illeti, ugy látom, leghelye- lebb volna, mit a törvényhozás tehetne, ha azt tenné, mi egy részről indítványoztatott, ha t. i. azt tennék, hogy kimondanánk, hogy a szent szék előtt folyó perek bélyegmentesek, a törvényszékek előtt folyók pedig nem bélyegmentesek, mert ezáltal megzavartának a haza lakosai közt az egyenlőség, a mennyiben az mondattok ezáltal ki, hogy a pro- testáns hitfelekezettek váloperei bélyegkötéselek, más hitfelekezettek pedig nem. Én tehát ezt egy- általán a törvényhozás feladatával és magával az 1848 ki törvények szellemével homlokegyenest el- lenkezőnek találván, részemről el nem fogadhatom.

Az mondattok itt ennek védelmére, hogy az egyházi törvényszékeket az állam nem fizeti, míg a világi törvényszékeket fizeti. Én ugy tudom, hogy azon egyházi törvényszékeknek legnagyobb részét is az állam, és pedig busásan dotálja, tehát ez ar- gumentum azon különbségre nézve nem lehet. To- vább megyek. Fölhoztatt itt e tárgynál azon ar- gumentum is, hogy a szent szék előtt folyó perek legyenek bélyegmentesek, mert ha nem lennének bélyegmentesek, a finanszoknak így, vagy amugy kellene eljárniok. Én nem tartom idetartozó kér- désnek, meghatározni azt, hogy a bélyeg bekö- lésére felelő control egyáltalában a törvényszékek- nél a finansz-hivatalnokok által mikint gyakorol- tassék.

Ez elő fog jöni az adó behajtására vonatkozó törvényeknél, és ott én is el fogom mondani felölle nézetemet; hanem azt tartom, hogy utóljára, ha csakugyan megmaradna a szent székek illetéke- ségi köre, éppen azon eljárás volna azoknál is kö- vetendő, mely minden más törvényszékekénél az országban, és én ebben sem felekezeti, sem egy- ház-sérelmet nem látok, mert a vizsgálat nem az egyházfelekezeti, hanem a bírói eljárásra terjesz- tetnék ki, melyhez pedig az államnak minden irány- ban joga van. Különbben részemről azt hiszem és reményem, hogy ezen egész kérdés a legközelebbi jövőben meg fog szűnni, mert fel sem tehetem, hogy a t. ház el ne fogadja a jogügyi-bizottság azon javaslatát, hogy minden válopér különbség nélkül a világi törvényszék előtt folyjon te. (Helyes- helyeslés.)

Erre csak azt vagyok bátor megjegyezni, hogy én a szerkezetet pártolom szemben azon má- sik lehetőséggel is, melyet tán igazoltabbnak is- mernek el, mint az előbbi; azzal ugyanis az mon- datnék ki, hogy minden válopér ment a bélyegtől, mert ezt a különböző hitfelekezetek közti külön- ségtől nélkül kimondhatná a ház; de ezzel szem- ben is pártolom a szerkezetet; pártolom pedig azért, mert én a házassági pereket nem tekinthetem, mint előttem szólott egyik képviselő úr mondotta, bün- gyi pereknek. Ha a legszabadabb szempontról indulunk is ki, a házasságot nem tekintjük más- nak, ha meg akarunk tőle minden egyebet is ta- gadni, mint szerződésnek.

Az elválási per tehát, a legszűkebb korlátok közé szorítva is, a házasságnak, egy az államra nézve is igen fontos szerződésnek felbontására irányzott per. Már pedig midőn más, sokkal keve- sebb fontossággal bíró szerződések felbontására in- tézett perekben a bélyeg megkivánom, akkor ugyancsak megkivánom ennél is, melyre nézve ugyan óhajtom, hogy az elválás lehető legyen, de azt hiszem, maga az állam érdeke ismét azt ki- vánja, hogy ne azon legyünk, hogy az elválási pe- reket mentől jobban könnyítsük. Én tehát az ere- deti szerkezetet pártolom, a közp. bizottság módo- sítását azonban el nem fogadhatom. (Helyeslés.)

Szóltak e pontnál még többen, részint az ere- deti szerkezet mellett, részint ellene.

A többség az eredeti fogadja el.

A 23. §-t pontig változatlanul fogadtatott el a szerkezet, mire az ülést véget ért.

Gál János beszéde.

(A képviselőház június 19. diki ülésében.)

Mindenekelőtt t. ház! (halljuk!) bátor va- gyok alázatosan kijelenteni, hogy itt, nézetem sze- rint, két tárgy forog szőnyegen, és miután az elő- tem szólott t. szónok uraknak egyrésze nyilatko- zott az erdélyi sőt illetőleg, másrésze pedig a már- marosi sőt illetőleg: talán nem ártana ezen két tárgyat egymástól elkülönítve megvitatni és elba- tározni, hogy így a praecisebb megvitatás lehetsé- ges legyen.

Az első indítvány tétetett t. barátom gróf Teleki Domokos által az erdélyi sőt tekintetében: elemezzük tehát legelőbb az erdélyi sőt árá.

A központi bizottság elfogadta azon elvet, a melyet gróf Teleki Domokos felállított, hogy t. i. az 1848. országgyűlés közkivátnatának kifejezése szerint bocsátassék alább az erdélyi sőt árá. És miután igen helyesen azt elfogadta, mert beis- merie azon igazságot, hogy mikor Erdély 1848-ban

Magyarországgal egyesült, más feltételt ki nem kö- tött, csak egyedül azt, hogy a sőt ára az unio kö- vetkeztében nem fog feljebb emeltni; ekkor a központi bizottság egy fordítást tesz és azt mondja, hogy a megváltozott pénzérték tekintetéből legyen a sőt-ára 4 ft. De ezen 4 ft-t az abszolút kormány első sőt-ár emelése volt, mert miután az 1848 diki 3 ft 15 krnyi árt megváltoztatta, tudjuk, hogy az erdélyi sőt először 4 ft-ra, és csak az utolsó idő- ben emelte föl 4 ft 60 kr-ra.

A központi bizottság felhozta érvül a pénz- érték. Ha ez azt teszi t. ház, hogy a conventio- nális és az osztrák érték közt különbség van, ak- kor igaza van; de azon esetben nem 4 ft fog ki- jönni, hanem 3 ft 41 1/2 kr. Ha azt teszi, hogy talán az agiot tetszett számításba venni, akkor bá- tor vagyok kijelenteni, hogy az adóemelés közti törvényeink szerint én csak kettőt ismerlek, mely pengőpénzzel fizetettik: az egyik a határszéleknél fizetendő vám, a másik az államadósságok után Magyarország által elvállalt évi járulék, a melynek egyrészéről a törvény kimondja, hogy pengőpénz- ben fizetessék. Más adóemelés a törvény eddig nem mondotta ki, hogy ahoz agio számítassék. De azon eszme, mely szerint bármely adóem agio- val szőkíthessék fel: ellenkezik az 1867. XV. diki törvényeziknek 5. §-val, a melyben Magyarország a függő adósságokból 312 millióra nézve a köl- csönös garantiát az osztrák tartományokkal együtt elfogadta. Eppen ezért Magyarországnak, nézetem szerint, oly eljárást kell követni, mely által ezen kölcsönös garantiával ellenkezőleg önmaga rontsa meg a papírpénznek azon függő adósságokhoz tar- tozó értékét, ellenkezőnek ezen törvénynek.

Ha azt éri a központi bizottság, hogy Er- délyben a pénzérték különbözik a Magyarorszá- gétól, mert a pénz egyik helyi becseesebb, mint a másik helyen; az egyik helyen drágább, a másik helyen pedig olcsóbb; ebben tökéletes igaza van; de megfordított arányban, mert ám menjen bárki Erdélybe, nézze meg azon pénzülségeit, mely je- lenleg ott van és senki sem fogja azt mondani, hogy azon 1 ft, mely Erdélyben van, értékére, becseére nézve egyezzenek azzal, a mely Pesten van. Egyetlenegy érvényes indok szolgált a 3 ft 80 krnak az erdélyi részekből megválasztott kép- viselők által kölcsönös értekezletben történt elfoga- dására, a melyet gróf Teleki Domokos is felhozott, hogy t. i. jelenleg a termelési költség mégis többre megyen, mint a mennyi volt 1848-ban, és kivált azon őt akna miatt többre megy, a melyet Erdély sóbavasárlási érdekei miatt a kormánynak fenn kell tartani.

Ez volt oka annak, hogy t. képviselő társam Teleki Domokos nem a praecis mathematicai cal- culussal 3 ft 41 1/2 krt indítványozta, hanem igen is azon mostani nagyobb termelési költségek tekin- tetéből még ehez hozzá számított 38 1/2 krt is.

Méltóztatnak némelyek talán a csempészetet is említeni, hogy t. i. az erdélyi részek és az Er- délyen innen levő részek közt valamely nagy csem- pészet fog beállani ezen alább szállítás miatt.

Én bátor vagyok kifejezni, hogy ezen csem- pészetet lehetőknek nem tartom.

Az áll a törvényjavaslatban, melyet a köz- ponti bizottság indítványozott, hogy Erdély lakói saját szükségletére az ottani sóaknál ennyi meg- ennyi legyen a sőt kedvezményi ára; már hogy valaki azon sóval, mely neki kedvezményi áron saját szükségletére adatik, csempészetet fűzőn és eladja, mikor ő a helyett sokkal drágábban lenne kénytelen saját szükségére bevásárolni az aknáknál kereskedési áron, ezt megfogni képes nem vagyok. Ez valóban a csempésznek nagyon is drágába ke- rülne.

Nem az az ingere bármely csempészetnek, hogy azok, a kik fizik, a csempészet tárgyát minő áron veszik, hanem azon differentia, mely a megvásárlási és eladási ár közt van. A volt abszolút osztrák kormány a magyarországi 8 ftos sóra nézve a csempészetlét nem félt a 4 ft 60 kros erdélyi sőt- val szemben, pedig a 4 ft 60 kr és 8 ft között nagyobb a differentia, mint a most javasolt erdélyi 3 ft 80 kr és a mostan leszállított magyarországi 5 ft között.

Van azonban egy más csempészet, mely a moldvai határokon fizetik Erdélyben; ugyanis Mol- dovának Erdély felé eső szélén valóságos raktárak vannak, melyekből a moldovai sónak mázsája öt ezüst huszason adatik. Ezzel szemben áll az er- délyi sónak mostani nagy ára, mely azt okozza, hogy a székelység egyrésze, sőt tovább is, bármí örküdesek dacára, igen sok moldovai sőt csem- pésztetik be.

Elismert tekintélyek állítják, hogy egésze- gégtt személyenkint 18 font sőt kívántatik. De je- lenleg Erdélyre az igen t. pénzügyminiszter úr egykori nyilatkozata szerint fejenkint csupán 7 és 1/2 fél esik (Lónyai: 14 fontot mondtam), kérd- hetné valaki, hogy állott a sőt ügye Erdélyben 1848-ban, s hogy áll most?

Ez csak ugy áll, hogy a mint a volt kor- mány rendre feljebb emelte a sőt-árát, éppen ugy időnként lett kevesebb a fogyasztott sőt mennyi- sége. S jelenleg, a mint a hivatalos adatok bizo- nyítják, 25,000 mázsa sóval kél el kevesebb, mint 1848-ban. Méltóztassanak tekintetbe venni e sze- rint azt, hogy ha ezen 25,000 mázsa sőt hozzája-

r ulna azon mennyiséghez, a mely jelenleg Erdély- ben elkell, valjon mekkorát fog tenni azon differ- entia, a melyet a gróf Teleki Domokos által in- dítványozott 3 ft 80 krnak s a központi bizottság 4 forintjának eredményei között van? Jelenleg 150,000 mázsa sőt kél el Erdélyben, tehát a diffe- rentia, mely a központi bizottmány által és a gróf Teleki Domokos által javasolt két árhoz képest a 150,000 mázsa sőt pénzbevételére nézve van, csak 30,000 frtot teszen. Részemről ugyan azt az elvet nem ismerem, hogy Magyarországnak bármelyik része azt mondhasa Magyarországnak másik részével szemben: ti az állam szükségletére annyit nem adtok be, mint a mennyi a proportione ezen terü- letre esnék; el nem ismerhetem azt, hogy Magyar- ország egyik része a máikkal szembe ezek tekin- tetében számoltatásra mehessen. De mégis kísért- eük meg, valjon azon 30,000 frt oly nagy összeg e, mely az erdélyi sőt-árának lejjebb szállítását aka- dályozná? és kísértésük meg éppen az erdélyi sőt- jövedelemre praeliminált költség tekintetében.

Igen tisztelt pénzügyminiszter úr természetese- sen azon költségeket, melyek az erdélyi sőt eladá- sára a termelésre tétetnek, az erdélyi hivatalos felterjesztések után tette fel a költségvetésbe. De ezek közt a 88-dik lapon azt találjuk: „a gazd- szati sónekem termelésére 15,584 ft“; ismét ezen kiadások között találunk a 107 dik lapon: „Ma- ros-Ujváron egy marhasó gőzmalom felállítására 20,000 frt.“ Már ha figyelembe vesszük a fen- nebbi sőt bevételi differentiát, s azon 55,000 frtot, mely itt erdélyi hivatalok által, mint kiadás a sőt termelésre, javasolva van, és a melyről azt hi- szem, hogy a tisztelt pénzügyminiszter úr is, mi- után a marhasó termelését megszüntetni javasolta, a sótermelés és eladás kiadásai gyanánt elismerni nem fog: csak ezen két alap nélkül álló kiadási szám is, mely 35,000 frtot teszen, nagyobb, mint a 3 ft 80 kr, vagy a 4 ft sőt-árhoz képesti bevé- telek közötti differentia.

Az 1848 diki erdélyi törvényezik azt ren- delte, hogy az erdélyi sóaknak jövedelmei az ur- béri kárpótás kijelölt hypothekája gyanánt szolgál- janak. Az erdélyi földterhermentesítési alap tekin- tetében egy deficit van felvéve a költségvetésben. A javasolt összeg pedig az erdélyi földterhermentesí- tési alapra 3,384,000 frtra tétetik. A magyaror- szági és horvátországi földterhermentesítési hiva- talok ezek szükségleteiről tiszta felterjesztéseket tet- tek, így találom beigatva az azokra szükséges összegeket a költségvetésben. De a mi az erdélyit illeti, négy pont alatt fordul elő, melyek közül kettő nagyon homályos. Addig is, míg ezen pon- tok tisztelesen tárgyalatának, bátor vagyok előre is kifejezni, hogy az igen tisztelt pénzügyminiszter úr eszálhatatlanul meg fog győződni, hogy mintegy 350,000 frttal nagyobb összeg javasoltatott az er- délyi földterhermentesítési alapra, mint a mennyi valóságban szükségeltetik.

Áll végre az, hogy az erdélyi évről évre ki- sebb sófogyasztást nem lehet a sószív használatá- nak tulajdonítani, ugyanis jelenleg nincs annyi só- kút használatban, mint 1848-ban volt, mert az ab- szolút kormány igen sokat közülük: átlagosan há- tomból kettőt betömött. Mindezeknél fogva kérem a t. képviselőházat, méltóztassék t. képviselőtársam gr. Teleki Domo- kos módosítványát elfogadni. Midőn a királybágon- innen részekben a sőt árá a 8 ft-ról 5 ft-ra szál- litván, az ezekben lakó népnek egy közbüromt esi- nál: engedje ezen örömben az erdélyi részekbeli oly sok inséggel halmozott népet részesletni, és mázsánként a 80 krajczárral leengedést elhatá- rozni. (Helyeslés.)

Ausztria.

A birodalmi tanács ülései elnapoltattak, így írja a „N. Fr. Pr.“ Az ülésezés idenye, mely már egy egész éven tul folytatattik, nem záratott be, csak félbenszakított, hogy a törvényhozási mun- kálatokat ismét ott kezdve folytatassák, hol most abban hagyták. Ezen parlamentarizmus ülésezési idenye nem csak Ausztriának történelmében fog minden- korra eredménydus lenni, de minden más államok parlamentarizmus történelmében is tisztelettel fog meg- említtetni. Ebben nem csak az alkotmány műve építetett föl egészen új alapokra, hanem egyáltal- utóbatólag elintéztetett az is, hogy az új alkotmány biztosan életbe lépethessék. A birodalmi tanács te- vékenységének sulypontja azonban ezen megzakí- tott törvényhozási időszakban leginkább azon tusa- ban fekszik, melyet a vallási szabadság kivívásá- ban küzdött, azon túsában, mely nem csak a mi államunkban, és nemcsak jelen időnkben, hanem mindenütt és minden időben másutt s máskor is vivatott és azért rendkívüli válságos hatást gyako- rol. Egyes országok szervezési küzdelmei csupán azon országokra szorítkozhatnak, melyekben fejlőd- nek és folytatattak, de a vallás szabadság harcza- nak hullámzásai túltörnek a szülő haza határain és az egész polgáriadott világ közös tulajdonává vál- nak. A mit Ausztria a birodalmi tanács által nyert, nem csak a maga, de az egész világ számára nyerte meg.

A csehekkel tárgyalásokról ugyanazon lap írja, hogy a cseh lapok nem jögtalanul állítják azt, hogy Bécsben a csehekkel feltűnően gyorsan és hízelkedőleg kezdenek banni és foglalkozni. Kult.

de alakban tünnek föl bizonyos hivatalos, vagy legalább hivatalos szint közlegek, melyek minden okoskodást oda törekcsenek irányozni, miszerint Prágában azon uton történt volna valami, a mely ut a csehországi, vagyis a csehekkel kibéküléshez vezetett.

Egy bécsi lap mégis úgy nyilatkozik, mintha ezen bekövetkezendő kibékülésnek semmi alapos előjele sem mutatkoznék.

KÜLFÖLD.

SZERBIA. Mint Belgrádból jun. 25-én jelentik, az elhunyt fejedelem hagyatékai viszonyai egy családi tanácsban, melybe a miniszterek is meg voltak hívva, elintéztettek. Az elhunytak törvényes végrendelet esetén kívüli örökösei, még pedig annak testvére, Petria őrnagy, ravadii Baicsné, s a már elhunyt másik nőtestvér Sovkanak fia, rudici báró Nikolics Fedor és Milán megosztják a Szerbián kívül levő vagyon, mely a Magyarországon s Romániában fekvő javakból s az angol banknál elhelyezett készpénzből áll. — A Szerbiában levő ingó s ingatlan vagyon a családi ékszerekkel, s a néhány száz ezer arany értékű romániai földterületekkel, köztelvényekkel a trónörökösnek engedtetnek át, s ha ez utóbbi ivadék nélkül maradna, minden az államra szállana vissza. A vagyon utóbbi részéből fűdöztenek némely hagyatékok is, jótékony célokra, rokonok s az udvari családok számára. 1 millió aranyat, melyet az elhunyt fejedelem, bizalmas környezetének állítása szerint, nép célokra szánt, az örökösök az állampénztárnak engednek át, az elhunyt által kijelölt célokra. Az ez iránti engedményezési okirat ugyancsak közzétételt.

Belgrád, jun. 26. A merénylet feletti perben ma tartott meg a nyilvános végtárgyalás. Valamennyi consul, valamint több bel- és külföldi hírlap-tudósító is jelen volt. A közönség csak gyéren bucsúztatott be.

Micajpovics százados a katonai törvényszék által golyóra ítéltetett, az ítélet holnapután fog végrehajtatni.

DUNA-FEJEDELEMSÉGEK. Bukarest, jun. 25. Napoleon herceg mai nap fogadta a consulokat, a francia katonai bizottság, a zsidók küldöttségét, mely egy iratot nyújtott át neki. A herceg 26-án éjjel utazik Ruszkuba és Várnába. Bukarest, június 24. Napoleon hg. tegnap az ország határán Goleosco miniszterrel, Gyurgyevoban Mellinet francia főconsul, Bukarestben a város sorompójánál Károly fejedelem, a miniszterek, s a hatóság által fogadtatt. Diadalív alatt és feldiszített utcákon ment a városba, s a Bugyes holtba szállt. Este kivilágítás, holnap este nagy kerti tűncp Cotrozeni hercegnél.

FRANCIAORSZÁG. A császár Fontainebleau-ban minisztertanácsot tartott, melyből hazajövet a miniszterek nyaralókba mentek, kivéve a kereskedelmi minisztert, ki is a törvényhozástól eltiltás sietett, s ott felvilágosításokat adott a kormány által tervelt vasutvonalak felől. A császárt június 24-ére várták Párisba, s 25-ére a chalonsi táborba. A császárné és a császári hg. Fontainebleau-ban maradnak, hol 21-én nagy ünnepélylyel ment végbe a lövésverseny, nagyon sok párisi volt ott jelen. A hadügyminiszter, kit a császár hívatott meg, szintén ott volt.

Párisban jelenleg azon török eszűket a politikusok, hogy valjon feloszlattja-e a kormány a kamarákat vagy nem? Hogy a kormány foglalkozik ez eszmével, az tény, de tény az is, hogy e kérdésben igen óvatossan jár el, s így határozottan nem lehet állítani, hogy mire fogja magát elhatározni. Jól értesülni szokott lapok levelezői azon nézetben vannak, miszerint nem valószínű, hogy a feloszlattba beleegyezzen a császár, dacára annak, hogy azt a miniszterek nagyobb része kívánja.

Egy rajnai lap párisi levelezője szerint Napoleon herceg teljesen meggyőződhetett Bécs és Pesteni tartózkodása alatt a felől, miszerint az osztrák kormánynak komoly szándéka békés politikát folytatni, s ezen szándékában legkevésbé sem ingatta meg azon siker, melyet a Wenzel-féle fegyverek felmutatnak.

OLASZORSZÁG. Palermo-ban, hova az olasz kormány nem rég jelentékeny katonaságot küldött a rend fenntartása végett, a párt-baroz nagy düböllel akar kiütni. Eddig a pártok csak falragaszokban csatáznak ugyan, de Siciliában a fenyegetések igen gyorsan tetté szokattnak válni. Egy falragasz tudat adja, hogy „bourbonisták bizottságok elnyomására alakult bizottsági bizottság” minden bourbonistát, ki a nyilvános rendet megzavarni merészkedik, tör általi halálra ítélt, mely ítélet könnyűrelemlenül végre fog hajtatni. A bourbonistákus párt egy ellenfalragaszban a maga számára igénybe veszi a szabad vélemény nyilvánítási jogot és a „quel” ellenségeknek szemökre hányja, hogy a tapasztalatlan tanuló ifjúságot elcsábítják forradalmi és istentelen ozéjakra.

Erre az „unitárius párt” egy nyilatkozatában azt válaszolja, hogy: „Ti vagytok minden reactio uszályhordozói! Mi ismerjük gyalázatos tetteiteket! Minket nem csaltok meg hazugságaitokkal! Ha tovább is folytatjátok cselekvényeiteket, ismét gya-

lázatos ellenforradalom jö létre?” Azután behízo nyitattik, hogy a sicilliai nép sokkal finomabb, sem hogy magát orrával fogva vezettesse és egy Machiavelli és Garibaldi nagy eszméi eszméi ellen a tűzbe kergettesse. Egy negyedik bizottság, a „bazafias”, inti a népet az áruló miniszterialis eliquus ármanykodás miatt és azt mondja, hogy „a kormányt meg kell buktatni s az idegeneket elűzni az olasz földről.” „Halál az árulóknak! Éljen a köztársaság! Éljen Garibaldi!” így végzi a kiáltvány.

Róma, jun. 24. A „Giornale di Roma” a pápának az osztrák ügyben nyilvánított allocutioját teszi közzé. A pápa nem hitte, hogy a concordatum megkötése után Ausztriával egyházi ügyekben ily calamitások legyenek. A május 25-én engedélyezett törvények nagyon rosalandók és igen sajnálattalra méltók, mert az egyház tanaival jönnek ellentétbe. A pápa hatalma a concordatumon és a természetjogon alapul. A pápa elkárhoztatja ezen törvényeket és figyelmezteti azokat, kik ama törvényeket indítványozták, hogy emlékezzenek meg azon büntetésekre, melyek az egyházi jog sértőire ki vannak mondva. A pápa megdicséri az osztrák püspököket és reméli, hogy a magyar püspökök őket hasonlóképen utánozni fogják.

NÉMETORSZÁG. A „Times” a porosz király azon beszédéről, melylyel az észak-német birodalmi gyűlést bezárta, így elmélkedik:

„Ezen beszéd csak kevés olyast tartalmaz, mit a külállamokra nézve általános érdeknek lehetne tekinteni. A német törvényhozás által létesített rendszabályok nagy része pusztán német érdekl. Még a szövetségi tengeri erő kifejtése s a part-vidéknek kiegészítése végett fölveendő kölcsön szentesítésének sem kell szükségképpen meghabóritnia az európai nyugalmat. A németek mindig komolyan foglalkodtak hajóhaduk hatályossá tételével, mióta 1848-ban a frankfurti hazafiak agyában fölmerült a német hajóhad eszméje. Most, midőn Németország nagy zöme compact szövetségi állammá alakult, a németek tengerészeti főrekvésői kevésbé képtelenségnek látszanak, s természetes, hogy Poroszország s szövetségesei azon igyekeznek, hogy adandó alkalommal Franciaországgal mind szárazon, mind vizen megmérkőzhessenek.

Ezen nemzeti hajóhad tárgyában néhány hét előtt heves vita folyt gróf Bismarck s a parlamenti ellenzék közt. A képviselők sohasem akarták megvonnai az ezen népszerű célra szükséges költségeket; azonban ellenvetések tettek a pénzalap kezelés fölött gyakorlandó parlamenti ellenőrségre vonatkozólag, mely ellenvetéseket Bismarck szokott modorában igyekezett hatálytalannak tenni. A miniszter vereséget szenvedett ugyan, de azért, minden ellenvetés dacára, utóljára is keresztülvív akaratát. Azzal fenyegetődzött, hogy a páncélos hajók építése s a kieli és jahdei hajógyárak erősítése abban fog hagytatni, s az eredmény az lett, hogy az e célra szükséges 25 millió tallérnyi kölcsön szentesített.

Bismarck távollétében Moltke tábornok tartott beszédet a parlament előtt, a nemzeti fegyverkezés tárgyában. Ő elismeri, hogy a mély béke közepette katonai célokra tett roppant költségek igen súlyosan terhelik Németországot. Azonban lehetetlennek tartja, a jelen körülmények közt, másféle eljárást követni. Azon eszmét, mintha a különböző államok közt fölmerült viszályokat nemzetközi választott bíróság elé lehetne terjesztetni, a tábornok, mint nagynémet, gúnyolja ki. Az ő gyógyszerere egy erős európai randórság fölállításából áll. „Európa központjában” — ugymond — „oly hatalomnak kell fölemelkednie, mely maga nem vágyván hódításra, elég erős legyen szomszédjainak visszatartására.”

A tábornok bevallja azon reményét, hogy ezen általános béke-éri hivatal az egyesített Németország számára lesz fontartiva. A nagy sereg s tengerészet ezen német egység létesítése végett kívánatik meg. Ezen cél elérével a katonai budget, mint Moltke véli: „tetemesen lo fog szállíthatatni.” — A királyi beszédének végaszavai némi mérvben szhangzanak miniszterének ezen fontos nyilatkozatával. Vilmos király bizton reméli, hogy parlament-jének működése, a béke áldásai mellett rövid időn mind északi, mind déli Németország számára gyümölcsöket fog teremni. A nemzeti megazilárdulás müve most háborítlanul foly. Németország kom háborura való tehetsége, s ezzel a békére való befolyása is naponkint növekszik. Csak idő engediesék neki, míg müve be lesz fejezve, s a világ békéje biztosítva leend. „Ha valaha ily áldásban fog részeshülni az emberiség”, mondá Moltke, „ez az egyesült Németország által fog történni, mivel Németország Európa központján az egyetlen, hódításra nem vágyó hatalmasság.”

Semmi sem lehet világosabb s következetesebb, mint ezen német igények. Németország összes törekvései házi jelleműek. A német család különböző tagjainak a hajdani birodalomhoz hasonló új combinatioiba egyesülése oly ügy, melybe semmiféle idegen beavatkozás sem fog elűretni. Saját határán túl Németország kész szomszédjai számára megengedni ama cselekvési szabadságot, melyet maga számára vesz igénybe. Minden nemzetközi viszályban Németország — mibelyt erre hatalommal bir — maga számára tartja fenn a beavatkozási jogot; de csupán a rend s béke érde-

kében. Ő maga ment lévén a becsavagtól, hatalmát mások becsavágának fékezésére használandja föl. Ha a Moltke által oly világosan érintett összes várakozások létesülének, megszünnek minden „törvényes befolyás” gyakorlása, s minden vallás-közösség, vagy fajirokonságon alapult protectorátus. Ama földadat, melyet Németország magára akarna vállalni, sem terhes, sem gyűlöletes nem lenne. Ha Moltke, Bismarck s a király valóban a béke fenntartását kívánják, sokan örömet segélykezet fognak nekik nyújtani. Még nemrég történt, midőn azt ígérték nekünk, hogy egyetlen ágyulövés sem fog tetetni Európában a Tuillériák határozott engedélye nélkül. Miért ne függne az ágyu kilövése Páris és Berlin egyesült jóakarataól s tetszésétől? Kétségkívül megtörténhetik, hogy Francia- s Poroszország egymás elleni háboru folytattására határozzák el magukat; de az is megtörténhetik, hogy mind egymás, mind szomszédjaik közt, a béke fenntartása iránt egyeznek meg egymással. Nem igen hibetó, hogy sokáig tévovázsanak ily alternativa előtt. Mi állítjuk, hogy nagy nehézségekkel kell küzdeniök jelen maguktartásának megváltoztatására irányzott bármely kísérletben. Nem tudjuk, mily sok idő fog beletelni, mielőtt bármelyiküknek elég erkölcsi bátorsága lenne a lefegyverkezés útján megtenni az első lépést; de oly körülmények combinatioját sem képzelhetjük, melyek bármelyiküket az ellenségeskedések megkezdésére bátoríthatnák föl. Eközben öröközők, várniok s a tönkrejutás felé kell közeledniök. Azonban, ha az idő vetet valami súlyt a mérlegbe bármelyik oldalra, a késlekedés mindegyik éve Németországnak fog javára válni.”

KÜLÖNFÉLEK.

— Urbéri törvényszékeinkre vonatkozólag a következő legfelsőbb kéziratot hozza a hiv. „B. P. K.”: Igazságügyi magyar miniszterem előterjesztése folytán, az Erdélyben felállítandó első fokú ideiglenes királyi urbéri törvényszékekhez elnökökké kinevezem a következőket, és pedig: László Lajos, kolozsmegyei törvényszéki ülnököt a kolozsvári; Filep Albert, marosvásárhelyi királybíró, a marosvásárhelyi; Nagy Lajos, Udvarhelyszék törvényszékének elnökét, a székelyudvarhelyi; Dónát József, háromszéki volt alkirálybíró, a sepsiszentgyörgyi; Keul József, alsó fehérmegyei törvényszéki ülnököt a fogarasi; Klopotivai Pogány Károly, Alsó Fehérmegye volt főjegyzőjét a dévai; Boér Demeter, alsó fehérmegyei alispánt és törvényszéki vezetőt a nyenyedi; és László György, Fogarásvidéke törvényszékének elnökét, a dézi királyi urbéri törvényszékhez. Kelt Schönbrunnban, 1868. évi jun. hó 15-én. Ferencz József, s. k. Horváth Boldizsár s. k., magyar királyi igazságügyi miniszter.

— Buzogány Áron, helybeli unitárius lelkész és főiskolai tanár — bir szerint — a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz titkárrá nevezetett ki.

— A magyar kir. közmunka- és közlekedési miniszterium rendelete következtében, az erdélyi országos kir. építészeti igazgatóság m. június hava utolsó napján megszüntettetett, ellenben az újból szervezendő kilencz építészeti hivatal fenntartatik továbbra is. Mi felől az illeték oly utatással értesítetnek, hogy jövőben vonatkozó jelentéseiket és folyamodványaikat említett igazgatóság helyett, a miniszterium újabb rendeletéig, a kir. főkörmányszékhez intézzék.

— Szilágyi Somlyón megtartott a reformált egyházi zsinat Nagy Péter református püspök személyes elnöklése alatt. A püspököt nagy kitüntetéssel s lovas banderummal fogadták, a testületet mind tisztelegtek a püspök előtt, köztük a román, a magyar és a román egyház képviselői. Félhosszú zene, színházi díszelődés, díszbeöltözött táncmulatság töltötte be a napokat m. hó 24-éig.

— Csik-Somlyóról, m. hó 15-ről írják: A mint tudjuk, ide szokott zarándokolni a székelyföldről az ájtatos nép nagyrésze ősi szokás szerint búcsúra. Az idén is, mint máskor megtörtént az országos búcsú; de fájdalom, a szenttelek nem szállott a búcsúszok szívébe, mert az ábítatos éneket túlvalagotta az elsőség felett özivódó Gyergyó és Háromszékiek közt támadt kiabálás, míg a lelkesült gyergyóiaknak nem sikerült kö- és karófégyverzettel a kevesebb ugyan, de dühös háromszékieket jogukat kivívni. Többen megsebesültek, s tán éppen azok, kik sem az egyik, sem a másik párt-hoz nem csatlakoztak. Halált, hála Istennek, senki-re sem hozott a tusa, hanem a rendkívüli hőség és ijedség miatt nem egy nő feküdt ájultan, eszméletlenül Bárcsak azok, kik ez ügybe befolyással bírnak, gondoskodnának jövőre, hogy e majd minden évben történni szokott botrányoztatás valahára megszűnjön.

— A „Gazetta” megzafolja azon hírt, mintha az oláhországi kamara az összes erdélyi román iskolák részére ajánlotta volna fel a 23 ezer frankot, mert az szerinte egyedül a brassóinak adatott, mely kérte. — Ajánlja, hogy forduljanak a többiek is e végett Európához.

— A Debreczenben megalakult országos dalárdanepélyi bizottság elhatározta, hogy a dalár-

da önálló versenyére három érdemdíj tűzessék ki és pedig: 1-ső díj egy ezüst serleg a város cim-mével, és a debreczeni dalárda és zenéde egyesített jelvényeivel földiszítve; 2 ik díj nagy arany-, 3 ik díj egy hasonló nagyságu ezüst érem, mind a kettő egyik lapján a város cimével, másikon pedig lanttal és megfelelő köriratokkal ellátva.

— A Dráva mellett Maróc táján 20 csavargó tartózkodik az erdősegekben. Marócot 50 pandur védi a rablók betörése ellen. A közbátorsági közegek már többször megtámadák őket, de mind-ekkorig nem sikerült a gonoszokat a menhelyt adó rengetegből szétriasztani.

— Münchenből, jun. 27-ről írják: Gróf Chorinszky az esküdtszék által gyilkosságban való részvételben bűnösnek mondatván ki, — az államügyész életfogytiglani fegyházbüntetést kért ellene, míg a védő ügyvéd a büntetést 8 évre kéri leszálltatni. Az esküdtszék tanácskozás végett visszavonulván, kis idő múlva a következő ítélet mondatott ki: Gr. Chorinszky bűnösnek ismertetvén el, valamely várbán eltöltendő 20 évi fogságra és a költségek megtérítésére ítélték. A gróf hidegen hallgatá meg az ítéletet s nem tett ellene semmi észrevételt.

— A magyar-horvát egyezkedésről az „U. L.” hallja, hogy az már majdnem befejeztnek tekinthető, s hogy legközelebb egy kis vegyes deputatio fog kiküldetni, hogy a kiegyezést codificálja. Közelebből egy közös ülés volt, melyben hevesen folyt a véleményeserő, de 23-án már ismét kerékvágásba jött minden. A pénzkerülésben a magyarok a közös pénzügyi közigazgatáshoz ragaszkodnak, s a horvátok által felajánlott évi 1½ millió közös költség helyett indítványozták, hogy a horvátoknak vagy egy maximum biztosítatt, melyet quotájuk meg nem haladhat, vagy mi helyesebb — hogy a horvát jövedelmekből bizonyos hányad országos költségre nekik kiszakittatik, s ezzel tehetnek, a mit akarnak. A nyelv kérdésben elhatározták, hogy egy horvát miniszteriumban Pesten, mint a közös magyar miniszterium horvátországi szerveiben csak horvátok fognak alkalmaztatni, ellenben magyar államhivatalokban nem alkalmazhatnának. A területi kérdés a királyi propositio szerint fog a két országgyűlésen elintéztetni, de viszontszolgáltatás Fiume átengedéseét Magyarországtól sürgetni fogja a batárörvidék megszüntetését és támogatni Dalmátia egyesülését. A horvátok követelik, hogy a batárörvidék feloszlattása elvben mondassék ki rögtön, tényleg pedig a kö-rösi, szt. györgyi és pétervárad ezredek, melyek batárszolgálatot ugy sem tesznek, közvetlen helyhatóságokká átváltoztassanak. A „P. L.” tudósítása annyiban eltér, hogy szerinte a fumei kérdésben a horvátok a 48 előtti állapotot akarják s követelik, hogy Fiume Pestre és Zágrábba küldjön követe-keket, s a báni táblára vigye fel püreit. A pénz dolgában Horvátország quotája az osztrák-magyar közös ügyekhez tesz 3.700.000 frtot, minden bevétele 4.000.000 frtra rug, s miután saját közigazgatása 2.000.000 frba kerül, Magyarországnak a kiegyezést évi egy millióval kellend pótolni, azon remény fejében, hogy a horvátokban hű szövetség-esekre és százazernyi bátor katonára tesz szert a baza. — A horvátoknak megengedtetik a pesti országgyűlésen, ha teszik, horvátul beszélni. Követelik továbbá, hogy ne csak a horvát miniszterium, de minden kormányzati ág csak horvát nyelven közlekedjék Horvátországgal, mibe a magyar deputatio még bele nem egyezett.

— A magyar kir. egyetem m. hó 25-én ünnepelte újalakításának 88 dik évfordulóját. — 10 órakor az egyetem templomában ünnepélyes nagymise volt, melyen különösen az egyetemi hallgatók közül igen számosan jelentek meg. 11 kor a jogi egyetemi épület nagy dísztermében dr. Roder Alajos, az egyetem rektora, tartott egy alkalmi ünnepi beszédet, a tudományok haszna s nélkülözhetlenségéről. — A nagy terem a szorongásig megtelt s élénk éljének fejezték be az ünnepélyes értekezést.

— Ludvig József pesti tűzijáték-készítő sok kész tűzijátékot és löport (majd 50 fontnyit) tartott szobájában. Mult hó 25-én éjjel egy éves gyermeke nyűgösködővén, neje gyertyát gyújtott, s a gyufát ellökte, szerencsétlenségére éppen oda, hol a robbanó anyag feküdt. A tümerdek löpor mind fellobbant és megsebesítette a mestert és ne-jét, kis gyermekét pedig megölte.

— A kolozsvári rom. kath. főgymnasiumban a rendes évi vizsgálatok következő rendeltartatának meg: Július hó 11-én: hittani vizsgálat a felsőbb osztályokban. 12-én: dalárda-ünnepély. 13-án: hittani vizsgálat az alsóbb osztályokban. 14-ikén: vizsgálat a francia nyelvből. 15-én: a VII. osztály vizsgálat. 16-án: a VI. osztály. 17-én: az V. osztály. 18-án: a IV-ik osztály. 20-án: a III. osztály. 21-én: a II. dik osztály. 22-én: az I. osztály. 23-24-25-én: szóbeli érettségi vizsgálatok. 26-án: tesztgyakorlat. 27-én: rajzmutatványok. 30-án: Te Deum, érdemsorozatok felolvasása és kiosztása az ifjúság részére. Melyekre a t. cz. szűkeket és érdekelteket tisztelettel meghívja, Kolozsvárt, július hó 1-én, 1868. az igazgatóság.

— Léghajózási botrány. Bécsben jun. 21-én. Mayerhofer művész rendezett ez nap-on a bécsi praterben egy léghajózási mulatványt.

Nép nagy tömegben gyűlt össze, s bár mintegy 30 gyalog és 25-30 lovas fegyveres örködött a rend fölött, mégis az utolsó helyről a másodikra, innen az elsőre minden tartózkodás nélkül törtek át a nézők, a mutatványos és az illető helytulajdonosok méltó felszólalásainak dacára. — Elkezdte a mutatvány, az első léghajónak felbocsátása már roszul sikerült, csak így történt a második is, annyira, hogy a néző, de a künn volt közönség is kinevette, kigúnyolta a művészt, ki a harmadik hajót nem is bocsátotta fel, hanem egy sátorba tette be. Ekkor a nagy néptömeg elöbbsen tréfálva, utóbb komolyan, egymás által ingerelve garázdálkodni kezdett, a kerítést szétverte, a harmadik hajót elfoglalta, belőle lobogókat csinált, a székeket, padokat szétzúzta és a rendőrség mindent csak hidegen, sőt kacagva nézte, és csak akkor iparkodott volna a rendet helyreállítani, midőn már mindenféle utcákon, sétányon, még az ersek laka előtt is garázdálkodott, akkor támadta meg a vad tömeget, kardot húzott a lovasság és többeket elfogtak a zajongók, zavargók közül.

— A keletázsiai expedíció az alsó-ausztriai kereskedelmi kamara jun. 24-én tartott ülésében tárgyalás alá kerülve, felolvasott a

keres. miniszter erre vonatkozó átirata, melyből kiderül, hogy az expedíció augusztus közepe táján kel útira. Az ausztriai kormányt 8t gyakorlati kereskedőt küld útira, kiket utasítással a kamara fog ellátni. E kereskedelmi kísérőknek az ausztriai ipar valamelyik főágában alapos jártassággal kell bírniok. A főágak: fém ipar, szövő-ipar, agyag-, üveg-, rövidárú- és bányászati, gyártási nyers- és segédanyagok, selyemipar és hajózási, továbbá angolul kell tudniok. Minden kísérő szabad menetel és a hajón ellátást, havonként pedig 200 frt ezüstöt kap. Az expedíció egy évig tart.

— Egy igen hidegvérű tolvaj lépett a közlebbi napokban be a déli vaspálya udvarába, mint iparos volt öltözve, zöld köntönyvel körül köve és az ebédőben függött pendel-órát, 20 frt értékűt, egész komolysággal és nyugodtan vette le a falról, s letéve a számos vendég, és az államfőnek jelenlétében az asztalra, ott szépen begöngyöltette takarójába és odább ballagott vele; a nézők mind azt hitték, hogy valami órást, ki az illető rendelkezéseire vitte el kijavítani, de utóbb jöttek reá, hogy biz az a leggyakorlatosabb és vakmerőbb tolvaj volt.

— Aratási kilátások Dél-Németországban. A „P. L.”-nak írják: A most saját

tapasztalásból s a nyert értesítések szerint tudom, a vetések állása Bajorországban és Badenben mindentől kielégítően ugyan, de korántsem oly fényesen, mint a miképp a közlebbi évben a vetésekben jellemeztetik. A rozs meglehetősen jó, de a vetésnek majdnem fele megdült. A gyéren vetett búza jó reményekre jogosít. Árpa rosz; zab legnagyobb részt nagyon rosz, de ezen az eső még segíthetne. Franciaországból nyert magán értesítések nagyon eltérők, annyi azonban bizonyos, hogy ez országnak jelentékeny bevitelre lesz szüksége.

— Nagy-Váradon június 26-ikán tartott hetivásáron következő árak jegyeztettek: Tisztabúza 1-ső osztályu 3 frt 60 kr, 2-od oszt. 3 frt 30 kr, 3-ad oszt. 2 frt 70 kr; kétszeres búza 1-ső oszt. 2 frt 60 kr, 2-od oszt. 2 frt 40 kr, 3-ad oszt. 2 frt 30 kr; rozs: 1-ső rendű 2 forint 30 kr, 2-od rendű 2 forint 20 kr, 3-ad rendű 2 forint 10 kr; árpa 1-ső rendű 1 forint 50 kr, 2-dik rendű 1 forint 40 kr, 3-dik rendű 1 frt 30 kr; zab 1-ső rendű 1 forint 40 kr, 2-ik rendű 1 forint 30 kr, 3-ik rendű 1 frt 20 kr; tengeri 1-ső rendű 2 frt 10 kr, 2-dik rendű 2 frt 10 kr, 3-dik rendű 1 frt 80 kr; borsó 3 frt 80 kr; lencse 3 frt 80 kr; bab 4 frt — kr; köleskása 3 frt 80 kr; burgonya 1 frt 20 kr; 1 mázsa lángliszt 11 frt — kr, zsem-

leliszt 9 frt — kr, fehér kenyérliszt 6 frt 50 kr, barna kenyérliszt 6 frt — kr; 1 mázsa széna 1 frt 20 kr, szalma — frt 80 kr, szalonna 35 frt, 12 font zsupszalma 6 kr, 3 font alomszalma 2 kr; 1 öl (6 láb) tüzi búkfa 15 frt, tölgyfa 13 frt, cserfa 16 frt, 1 font marhabúza 26 kr, öntött gyertya 42 kr, lámpaolaj 32 kr, ó bor itezéje 20 kr, új-bor 14 kr, pálinka 16 kr, szilvapálinka 40 kr. Szesz 30%, itezéje 18 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Június 30-kán: 5% Metalique 100 frt 59 —. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 62.50. Kamat 58 10. 1860. Kölcsön 84.70. Bankrészevény 730. Hitelezési részvény 200 frt 193.70. London 10 frt st. 100 frt 23 1/4. kr 115.75. Ezüst 113.10. Cs. királyi arany 5.51.

Június 27-kén: Földterhermentesítési kötvény Magyarországi 74. — Erdélyi 69.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Nyílttér.

Egy kert a házsongárdban, a legelőnyösebb fekvésű, dűsán termő öreg gyümölcsfákkal, igen jutányos áron, szabad kézből eladó. Értekezhetni a külső-monostortúczában 181. szám alatti házban.

HIVATALOS.

150 mont.

(203)

(1—3)

HIRDETMÉNY.

A magyar kir. kerületi bányabiztosság részéről közbírái tétetik, miszerint Zdráholtsi Szt. János Evangelista bányatársulat igazgatójának kérelme folytán, méltóságos Máriaffi József és neje Molnár Luiza 10% részvényeinek 630 frt pótpénz és perköltségek behajtása végett, a végrehajtási elárverezése megengedtetik, és ennek foganatosítására két héttelnap n. m. 1868 évi Julius 17 én és Julius 31-én mindenkor délelőtti 10 órára a bányabiztosság irodájában tétetik ki.

Mely határidőre vásárolni kívánók azon értesítéssel bivatnak meg, hogy a kiáltási összeget a hátralékban maradt pótpénz a perköltségekkel együtt képezend, és hogy az árverező bányarészek csak is kész pénzzel eladhatók.

Abrudbányán, június 16-án 1868.

27. 1868.

(204)

(1—3)

1. alisp. birói szám.

IDÉZÉS.

Kraszna vármegye első alispáni bírósága részéről Benkő Elek és érdektársai által, Tompa Simon és érdektársai ellen Oláh Kezdel községben a koresmárlási hasznosítási iránt folytatott keresetben, a telkek felszámolása feletti tárgyalás folytán a bíróság által a hely színén véghezvitt bírói szemle és hitelesítés következtében felmerült kérdések elintéztetése tekintetéből szükségessé vált a Szilágy Somlyón a megye székházánál első alispáni hivatalosbában folyó 1868 évi augusztus hó 3-ik napján és szükség esetén a következő napon is reggeli 9 órakor tartandó újabb tárgyaláson megjelenésre, bizonyítatlan tartózkodású Magyarai Pál és Pethő László, valamint mindazon távollévők és esmeretlenek, kik netalan a kérdésben lévő koresmárlási joghoz igényt tartanak, jogaik érvényesítése végett azon hozzáadással idéztetnek, miszerint a kitűzött időben és helyen személyesen, vagy képviselőik által annál bizonyosabban jelenjenek meg, mivel ellenkező esetben Magyarai Pál és Pethő László esmeretlen tartózkodásuk részükre ezennel kinevezett jogigondnok Halmágyi László ügyvéddel, a többieket illetőleg pedig jelenlétük nélkül is a tárgyalás meg fog tartatni, s az ítélet kiadás után bejelentendő igények alulírt bíróság által figyelembe nem fognak vétetni.

Kelt Szilágyosomlyón június hó 24-kén 1868-ban Kraszna vármegye első alispáni bíróságától.

Lázár János,
Első alispán és főbíró.

NEM HIVATALOS

(201)

(3—3)

Hirdetmény!

F. é. június hó 30-kától kezdve a kiváltságolt ausztriai nemzeti bank ügyeit, melyeket eddigelé a helyi magyar királyi adó- és vámhivatali pénztár kezelt volt,

a kiváltságolt ausztriai

nemzetibank fióktézetete

a mézáros-utcában lévő 4. sz. a. házban

önállól fogja vinni, minél fogva mindazon felek, melyek e fióktézetettel

bankjegy-váltás,

bankutalvány,

kölcsön,

jelzálogos hitel- vagy

részlet-jelzálogos utalvány-ügyek iránt érintkezni kívánnak, a fennebbi naptól fogva és fent kijelölt cím alatt az itteni fióktézetethez fordulni sziveskedjenek.

Hivatalos órák: délelőtti 8-tól 12-ig.

Nagy Szében, 1868 június 24-dikén.

A kiv. ausztr. nemzeti bank fióktézetete.

(195)

(2—3)

Hasznosítási iránt 1868 sept. 1-től a külső-magyarutczában 32 sz. ház

(a Szamos partján) van benne 12 lakószoba, 1 konyha, 2 cseléd szoba, 6 kamra, 3 külön pihenő, egy nagy magazin, fűszerszoba, majorág olak, 5 lóra, 5 telhenre alkalmas, 1 kocsisz. szep kert; a kertben van:

1. Egy köfőlegaria, telben fűthető egész

seges lakosbával, ehez külön záros faszin. 2. Egy mosó- és sütőház, hozzá záros faszin és külön álló záros mangorló szin. 3. Csinos fürdőház. A Szamoson túl veteményes, gyümölcsös kert, kertészház, melegágytáblák, a szobák, ajtó, ablakok legújabb ízlés szerint újítottak. Tudakozódhatni piac sor 452 sz. házban Czincz András számártonál.

Marha-betegségek és ragályok

ellen mint jeles óvszer használtatik

(163)

a cs. kir. szab.

2/1

(2—4)

korneuburgi marhapor,

mely a magas osztr. cs. kir. a porosz kir. és száz sz. kir. kormánytól szabadalmazva, a Hamburg, London, Paris, München, bécsi éremmel kitüntetve, az angol királynő s a porosz király ő Felsegeik loistálójában legjobb sikerrel használatban és évek során kellel megpróbálva van.

A lónál: jönni és veszedelmes mirigy, nátha, torokfájás és repülő fereg ellen; különösen jó a lónak egészséges test és itizes vérben tartására.

Szarvasmarhánál: betegesen elváltozott tejkiadás ellen emésztési háborítás következtében, kevés vagy rosz tej adván, melynek minősége e por használat után feltűnőleg javul; továbbá vérféjés és puffadás ellen. Használat a teheneknél boronyáz alkalmával igen jó s gyenge bornyak attól láthatólag erősödnek.

Juhaknál: epeemirigy, rohadás, valamint az altesti szervek háborítása esetében, melynek tevékenység szolgál alapul.

Ára 42 és 84 kr.

Helyrepolási folyadék

(Restitutio Fluid) lovak számára,

KWIZDA F. J-tól Korneuburgban.

Ő cs. kir. Felsege I. Ferenc József által, a magas egészségügyi batóság-tól gyakorlati használat és megpróbalás után, az egész birodalomra nézve, kiváltsággal kitüntetve, a lovat még nagy erőltetés mellett is egész vén koráig kitartó és bátor erőben tartja; s különösen erősbítlésre szolgál nagy fáradságok előtt és azok után.

Ezen kívül segédszertül szolgál e fluid csúsz, sántulás, indaganat, ficzomádás sat. elleni gyógyításnál, mire nézve elismerőleg nyilatkoznak: herczeg Auersperg R., Schönburg-Glauchau gróf, Csáko Ágoston és Csáko Zénó gróf, Sprinzenstein gróf, Kuhn gróf, Hermann alezredes, sat. Meyer W. főlovászmester és Langwirthy ő Felsege az angol királynő főállatorvosa, dr. Knauert a porosz király ő Felsege fő-lovóvosa, továbbá a cs. kir. osztr. lovasság több osztálya.

1 tveg ára 1 frt 40 kr.

Lókörm-kenőcs

cserepes, repedezett köröm sat. ellen

1 szelencze ára 1 frt 25 kr.

Pata köz-por

a lopatakoz rothadása ellen,

1 tveg ára 70 kr.

Sertés-por

futó-fene ellen, 1 göngy ára 63 kr. és 1 frt 26 kr.

Kapható: Kolozsvárt: WOLFF J. urnál.

Szebenben: Zöhrer Fr.

Brassóban: Hessheimer J. L. és A. urnál.

Gyertyánffy és fia urnál.

Szegesvárt: Tentsch J. B.

S.-Szent-Györgyön: Benkő és Cantak urnaknál.

Óvás. Hogy a közönség hamisítványok megvétele ellen biztosítva legyen, kérjük csak azon tvegeket és göngyöket valódiaknak tekinteni, melyek a korneuburgi kerületi gyógyszerészár pecsétjét viselik.

Uj érdekes röpirat!

Éppen most jelent meg ez alábbi rendkívül érdekes munka, s kapható Stein Janos könyvkereskedésében

(Újból érkezett szállítmány.)

Kossuth Lajos újabb leveleire

Horváth Mihály.

Ára 1 frt 20 kr.

Michelet J.

A TENGER.

Francziából Lövei Klára. Ára 2 frt.

Fénykép-Albumok

papir, vászon és bőrkötésben 80 krtól 10 frtig.

Nagyobb, ugynevezett Cabinét fényképekhez

50 képre 8 frittól — 12 frittig.

(207)

(1—3)

Haszonbéri hirdetmény.

Alvinczen a fűtőn az indóházhoz közel fekvő, „Két pisztolyhoz” ezimzett, vendégszobákkal, istállókkal és színekkel ellátott vendéglő haszonbérbe, vagy egy számoló vendéglőnek kiadandó. Bővebben értekezhetni, 1868-ik év augusztus 15-éig a tulajdonos

SALAMON MÓZESnél

Alvinczen.

(205)

(1—3)

Eladó ház.

N.-Enyeden tövisutca szegletén 322 sz. alatti ház, a mely mellett a vasutvonal van kinezve, örök áron eladó. Értekezhetni tulajdonos ifj. Ágotha Jánossal Aranykuton, utolsó posta MOCS.

(202)

(1—1)

A „Sport” mint a lótenyésztési érdekek központi organuma Ausztriában, 10-ik számában írja:

Kwizda urnak Korneuburgban. Önnök körömrjával több istállóban kísérletet tettünk, s eddig jó hatása iránt mint körömrjapoló szer, minden oldalról elismerő bírálatot nyertünk, a mit önnel örömet tudatunk. Az itteni Theresianum lovagló-istállójában különösen igen sikerült kísérletet tetett egy repedt körömön. A bizonyítvány erről kezünkben van s a közlebbi számban egész terjedelmében közlendjük.

Megszerzése iránt a mai számban megjelent hirdetés bővebben szól.

(199)

(3—3)

Hirdetés.

Van szerencsém értesíteni a t. cz. közönséget, hogy a bel-középutczában 544 szám alatt fekvő saját házammal levő nagy mennyiségű hegyaljai és károlyfőhegyvár-vidéki

ó és uj boraimat, melyek jó minőségűek és tisztaságuk által kitűnőnek ismertettek el, a lehető legjutányosabb áron eladóvá tettem, melyeket a t. cz. vásárló közönségnek annál inkább ajánlok, mert bár ki is egyszeri kóstolás, vagy próba után meg leend győződve mind boraim tiszta kezeléséről, mind pedig jó minőségéről és ezek felett jutányosságáról. Kolozsvárt, 1868 június 16-kán.

Heller Adolf.

Jankó Vincze
széna és kalász gyűjtőgépek, szóró és tisztító rostak, vas ekék és eketaligák, cséplő és hajtógépek kaphatók vagy megrendelhetők gépgyárában Kolozsvárt külső-tordanteza 306 szám alatt.